

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

14

Vragen van het lid **Boswijk** (CDA) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *het bericht «Scheurverbod in Natura 2000 versoepeld»* (ingezonden 15 juli 2022).

Antwoord van Minister **Schouten** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 21 september 2022).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Scheurverbod in Natura 2000 versoepeld»?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met het artikel uit 2020.

Vraag 2

Bent u ermee bekend dat een uitspraak van de Raad van State ervoor zorgde dat niet-geëxclaveerde agrarische percelen niet meer buiten de begrenzing voor Natura 2000 vielen, waardoor ook voor deze gronden het scheurverbod ging gelden?

Antwoord 2

Ja. De betreffende uitspraak is die van 10 februari 2016, waarop het aanwijzingsbesluit is aangepast met het wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Veluwe van 29 september 2016. Daarmee werd het aanwijzingsbesluit van 11 juni 2014 onder andere op het punt van de tekstuele exclavering van (kleine) agrarische percelen gewijzigd. Het Natura 2000-besluit van 2014 verving het Vogelrichtlijnbesluit, waarin agrarische percelen tekstueel waren geëxclaveerd; die exclavering werd daarin overgenomen. Het Habitatrichtlijn-gebied (zoals beschermd door plaatsing op de Communautaire Lijst) kende deze exclavering niet, maar door het besluit van 2014 ging die exclavering ook voor het Habitatrichtlijngebied gelden. Deze exclavering bleek bij de rechter geen stand te houden. Overigens zijn met het besluit van 2014 wel alle grotere agrarische locaties expliciet op de kaart geëxclaveerd; voor deze op kaart geëxclaveerde agrarische percelen geldt het scheurverbod dus niet.

¹ Website LTO Noord, 19 mei 2020, «Scheurverbod in Natura 2000 versoepeld» (Scheurverbod in Natura 2000 versoepeld (ltonoord.nl))

Vraag 3

Bent u ervan op de hoogte dat deze gronden allemaal Habitatrichtlijngebied zijn en daardoor niet in aanmerking komen voor de uitzondering voor Vogelrichtlijngebieden zoals gesteld in de motie van het lid Boswijk (Kamerstuk 27 429, nr. 390)?

Antwoord 3

Ja. De uitzondering, zoals beoogd met de motie die uitsluitend over Natura 2000-gebieden op basis van de Vogelrichtlijn gaat, is inderdaad niet van toepassing op de Veluwe zover het blijvend graslandpercelen betreft.

Vraag 4

Wat vindt u ervan dat op deze gronden een grote wilddruk is van zwijnen en edelherten met grote schade (het vernielen van de grasmat) tot gevolg en dat de boeren daar niets aan kunnen doen door het geldende scheurverbod? Hoe verhoudt dit zich tot een goede landbouwpraktijk?

Antwoord 4

Het is vervelend dat er door zwijnen en edelherten schade kan ontstaan. Het is echter niet zo dat boeren daar niets aan kunnen doen. In 2016 heeft Wageningen UR hier onderzoek naar gedaan (WUR rapport: Mogelijkheden om blijvend grasland in Natura 2000-gebieden te vernieuwen) in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken. Doorzaaien van grasland is een bruikbare grasland-vernieuwingstechniek waarbij de ondergrond vrijwel onberoerd blijft (wel lichte grondbewerking) en het zaad direct in of op de bodem wordt gebracht. De resultaten van doorzaaien zijn bij een goede uitvoering vergelijkbaar met die van herinzaaien na ploegen, zonder dat er een verstoring van de bodem nodig is. Dit past binnen de goede landbouwpraktijk.

Vraag 5

Bent u bekend met de uitkomsten van het onderzoek van Wageningen Environmental Research waarin aangegeven wordt op welke percelen het scheurverbod kan worden opgeheven zonder dat dit leidt tot negatieve effecten?²

Antwoord 5

Ja.

Vraag 6

Wat gaat u doen nu is gebleken dat een flexibilisering van het scheurverbod geen afbreuk doet aan de eis van de Europese Commissie om het areaal blijvend grasland in Nederland op zijn minst in stand te houden, wanneer aan de ontheffing van het scheurverbod de voorwaarde wordt verbonden om opnieuw grasland in te zaaien, waardoor het areaal blijvend grasland in Nederland in stand blijft en de boer de kwaliteit van zijn grasland herstelt en kan verbeteren?

Antwoord 6

In de uitwerking van het NSP stel ik een aangepaste invulling voor. Rekening houdend met onder andere het onderzoek «Beoordeling ecologische en milieueffecten door opheffen scheurverbod van blijvend grasland in Natura 2000-gebieden: Springendal & Dal van de Mosbeek en Rijnstrangen», de motie Boswijk (Kamerstuk 27 429, nr. 390) en de doelstelling van GLMC9 (de bescherming van habitats en soorten). Zie ook antwoord op vraag 8.

Vraag 7

Klopt het dat Nederland zichzelf heeft verplicht om het areaal ecologisch kwetsbaar grasland in stand te houden door alle graslanden binnen Natura 2000 aan te wijzen als ecologisch kwetsbaar, terwijl binnen Natura 2000 ook

---

² Wageningen Environmental Research rapport 2864, 2018, «Beoordeling ecologische en milieueffecten door opheffen scheurverbod van blijvend grasland in Natura 2000-gebieden: Springendal & Dal van de Mosbeek en Rijnstrangen» (<https://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/538906>)

gronden liggen die productiegrasland zijn en dus niet ecologisch kwetsbaar zijn? Zo ja, wat vindt u hiervan en in hoeverre is dit ook fout opgenomen in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)? Bent u bereid om samen met de sector tot een oplossing te komen, zodat de boeren hun productiegraslanden productief kunnen houden en Nederland aan haar verplichtingen kan voldoen?

Antwoord 7

Ja, mijn voorganger heeft hier in 2014 toe besloten. Het betreft trouwens niet alle graslanden binnen Natura 2000, maar de blijvende graslanden en niet de tijdelijke graslanden. Ik ben bereid om met de invulling van GLMC9 tot een aanpassing te komen. Zie ook de antwoorden op vragen 6 en 8.

Vraag 8

Kunt u bevestigen dat de verordening inzake het Nationaal Strategisch Plan (NSP) lidstaten de ruimte biedt om voor GLMC9 kwetsbare graslanden opnieuw in te tekenen? Kunt u toezeggen dat u dit in nauw overleg met de belanghebbende boeren gaat doen, zodat gewoon productiegrasland van het scheurverbod uitgezonderd kan worden?

Antwoord 8

In het nieuwe GLB komt het ploeg- en omzetverbod op aangewezen kwetsbaar blijvend grasland in Natura 2000-gebieden inderdaad terug als onderdeel van de conditionaliteit (goede landbouw- en milieuconditie³). Het is mogelijk om opnieuw blijvend grasland aan te wijzen als ecologisch kwetsbaar, waarvoor dan een ploeg- en omzetverbod gaat gelden. Ik hou daarbij rekening met productiegraslanden door specifieke voorschriften op te laten nemen in de Natura 2000-beheerplannen ten aanzien van het scheurverbod. Pas als het NSP door de Europese Commissie is goedgekeurd, kan ik met zekerheid volledige duidelijkheid geven.

---

³ Wageningen Environmental Research rapport 2864, 2018, «Beoordeling ecologische en milieueffecten door opheffen scheurverbod van blijvend grasland in Natura 2000-gebieden: Springendal & Dal van de Mosbeek en Rijnstrangen» (<https://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/538906>)